

Nr 388

Av herr **Antonsson m. fl.**, *angående cancerforskningen.*

En intensiv forskning pågår i en rad länder i syfte att komma till rätta med den svåra och mycket utbredda sjukdomen cancer. För vårt lands vidkommande bedrivs den övervägande delen av forskningen vid de medicinska fakulteterna, dels kliniskt, dels vid de teoretiska instituterna. En mindre del av forskningen försiggår vid regionsjukhus och läns-lasarett, dels vid sådana som har radioterapeutiska kliniker, dels även vid de vanliga kirurgiska klinikerna. Cancerforskningen vid nämnda undervisning- och sjukhusinrättningar sker till viss del genom ordinarie avlönings- och omkostnadsanslag, och några belopp kan svårligen särskiljas.

Beträffande de särskilda bidragen till cancerforskningen går dessa till klart övervägande del genom Riksföreningen mot cancer. Statens medicinska forskningsråd hänskjuter således bidragsansökningar till avgörande av Riksföreningen. Denna har en forskningsnämnd som granskar inkomna ansökningar om anslag enligt i huvudsak samma principer som gäller för motsvarande verksamhet inom statens medicinska forskningsråd. I forskningsnämnden ingår företrädare för olika forskningsområden, som täcker såväl den till cancerforskning anknutna delen av grundforskningen som den kliniska cancerforskningen. Forskningsnämnden kan sägas fungera som ett separat råd för cancerforskning.

Forskningsnämnden har framlagt ett treårsprogram för cancerforskningen i Sverige, i vilket uttalas angelägenheten av en betydande upprustning av denna forsknings resurser. Med anledning härav har Riksföreningens styrelse ställt 7 milj. kr. till förfogande för cancerforskning under år 1968. Under år 1967 var motsvarande belopp 6 milj. kr.

Riksföreningens bidragsgivning möjliggöres dels genom insamlingar, dels genom ett årligt statsbidrag. En landsomfattande insamling har givit det goda resultatet 34 milj. kr. Statsbidraget förväntas uppgå till tre milj. kr. årligen för de närmaste tre åren. Bidrag av mera betydande omfattning kommer även från det amerikanska National Institute of Health. Detta bidrag, som nu uppgår till knappt 1 milj. kr., avtrappas med 10 % per år från och med år 1967.

För att komma till rätta med cancerproblemet är en fortsatt och utökad forskning angelägen. Vidare är det av stor vikt att denna forskning garanteras ekonomiska resurser på längre sikt. Visserligen kan det sägas att de 34 milj. kr. som tillfördes cancerforskningen genom den senaste insam-

lingen betyder en rejäl förstärkning, men redan under de närmaste tre åren tages 23 milj. kr. i anspråk för forskning enligt Riksföreningens planer. Av dessa 23 milj. kr. bidrager staten endast med tre milj. kr. årligen. Det insamlade beloppet kommer sålunda snart att förtäras om staten inte ökar sina insatser.

Enligt vår uppfattning är det fel att en primär forskning om en folksjukdom som cancer i så stor utsträckning skall vara beroende av resultatet av insamlingar bland allmänheten och av privata gåvor. Särskilt insamlingarna är en osäker inkomstkälla, och en insamling av samma karaktär som den nyligen avslutade kan, om resultatet skall bli gott, knappast företagas inom den närmaste tioårsperioden. Det statliga bidraget till cancerforskningen bör av dessa skäl utökas. Det innebär naturligtvis inte att privatpersoner, föreningar etc. skall förmenas skänka medel till ifrågavarande forskning.

I sammanhanget finns det all anledning att ge Riksföreningen mot cancer en eloge för den verksamhet den bedrivit och bedriver. Detta gäller såväl dess upplysningsarbete som dess aktiviteter för att skapa ekonomiska resurser för cancerforskningen. Det är dock oacceptabelt att forskningsarbetet på detta vitala område i huvudsak skall vara beroende av pengar som man tvingas »tugga ihop».

Forskningsobjekten är naturligt nog av relativt långsiktig karaktär. De forskare som engagerat ägnar sina krafter åt denna viktiga forskning kan ju inte känna trygghet när de vet att de i så stor utsträckning är beroende av insamlade medel för att kunna lägga upp och genomföra långsiktiga forskningsobjekt. När man på vissa andra områden startar hela landet omfattande insamlingar exempelvis för ett humanitärt ändamål är det inte enbart insamlingsresultatet som är den positiva faktorn. Det ligger ett egenvärde i det folkliga engagemang som skapas kring ett humanitärt problem då exempelvis Röda korset eller Radiohjälpen sätter i gång en brett upplagd insamlingsaktion för att avhjälpa en nödsituation — det må gälla en humanitär uppgift inom landet eller hjälp till offren för en katastrof i utlandet.

Det är emellertid tveksamt om riksinsamlingar för den alltmer spridda och smygande folksjukdom som cancer utgör är en lika positiv opinionsfaktor folkpsykologiskt sett. Visserligen kan många människor genom den allmänna reklamen kring en sådan insamlingsaktion få sin uppmärksamhet fäst på denna sjukdom och därigenom i tid söka läkare, men reklamen torde också hos många skapa en oberättigad oro och ängslan för sjukdomen hos ett ännu större antal människor. Bland annat därför finns det starka motiv för att samhället i framtiden måste påtaga sig det ekonomiska huvudansvaret för denna forskning.

Sammanfattningsvis anser vi, med hänsyn främst till behovet av ut-

ökad forskning, penningvärdeförsämringen, minskningen av bidrag från annat håll samt inte minst angelägenheten av en långsiktig planering på detta område, att staten fortsättningsvis bör svara för en större del av kostnaderna för cancerforskning.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en snabb utredning i syfte att trygga cancerforskningens framtida utveckling varvid förutsättes att denna forskning i huvudsak bör bestridas av statsmedel.

Stockholm den 25 januari 1968

Johannes Antonsson (cp) *Ingrid Sundberg (h)* *Oskar Lindkvist (s)*

Anna-Greta Skantz (s) *Blenda Ljungberg (h)* *Elias Jönsson (fp)*
i Ingemarsgården

Mac P. Hamrin (fp)
i Kalmar

Anders Dahlgren (cp)
